คู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงาน

Procedure Manual (P)

ชื่อเอกสาร	การตรวจสอบสถานประกอบการด้านอาหาร	
รหัสเอกสาร	KAN-FOOD-004	
ครั้งที่แก้ไข	0	
วันที่ประกาศใช้	16 กรกฎาคม 2568	
ผู้จัดทำ	1. นางสาวเกษรา เวทยานนท์	ตำแหน่ง เภสัชกรชำนาญการ
	2. นางสาวศศิกานต์ กลึงโรจน์พงษ	ตำแหน่ง เภสัชกรชำนาญการ
	3. นางสาวปิ่นเพชร์ ธูปทอง	ตำแหน่ง เภสัชกรปฏิบัติการ
ผู้ตรวจสอบ	นายวรรณะ วีระผาสุก	หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข
ผู้อนุมัติ	นายธีรพจน์ ฟักน้อย	นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี

ประวัติการแก้ไข

ครั้งที่แก้ไข	วันที่ประกาศใช้	รายละเอียดการแก้ไข
0	16 กรกฎาคม 2568	จัดทำคู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงานใหม่เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบสถานประกอบการด้านอาหาร สำหรับเจ้าหน้าที่กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค และเภสัชสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี

1.2 เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถมีแนวทางในการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน ลดข้อผิดพลาดในการทำงาน

2. ขอบข่าย

คู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงานฉบับนี้ครอบคลุมการตรวจสอบ สถานประกอบการ ผลิตภัณฑ์ ฉลาก การโฆษณา โดยรวบรวมหลักฐาน ณ สถานประกอบการ หรือสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี หรือ สถานที่อื่นๆ เช่น สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นต้น ตลอดจนสรุปผลการตรวจสอบเพื่อดำเนินการต่อไป ในกรณีดังนี้

2.1 ตรวจสอบเรื่องเฝ้าระวัง

2.2 ตรวจสอบเรื่องร้องเรียน

2.3 ตรวจสอบเรื่องกรณีพิเศษ

3. คำศัพท์และคำนิยาม

3.1 สถานประกอบการ หมายถึง สถานที่ผลิต จำหน่าย นำเข้า เก็บอาหาร สถานที่ที่มีการโฆษณาอาหาร หรือสถานที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522

3.2 พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายถึง พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522 เจ้าหน้าที่กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค และเภสัชสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี

3.3 ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่ดำเนินการผลิต จำหน่าย นำเข้า เก็บอาหาร โฆษณาอาหาร รวมถึงผู้รับมอบอำนาจด้วย แล้วแต่กรณี

3.4 การตรวจสอบเรื่องเฝ้าระวัง หมายถึง การตรวจสอบตามแผนการเก็บตัวอย่างอาหารประจำปี แผนการดำเนินงานตรวจสถานประกอบการ แผนการดำเนินงานตรวจฉลากอาหาร ซึ่งกำหนดไว้ตามแผนเฝ้าระวังประจำปี

3.5 การตรวจสอบเรื่องร้องเรียน หมายถึง การตรวจสอบเรื่องที่ได้รับร้องเรียนจากผู้บริโภค ซึ่งอาจร้องเรียนโดยตรงต่อสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้รับเรื่องและส่งเรื่องต่อให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี หรือการรับเรื่องร้องเรียนโดยตรงต่อสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี หรือร้องเรียนผ่านหน่วยงานภายนอก ซึ่งอาจได้รับข้อมูลในรูปของบันทึกการรับเรื่องร้องเรียน หรือหนังสือจากหน่วยงานภายนอก

3.6 การตรวจสอบกรณีพิเศษ หมายถึง การตรวจสอบเมื่อได้รับข้อสั่งการ ข่าวสถานการณ์ความไม่ปลอดภัยของอาหาร การแจ้งเตือนภัยจากหน่วยงานภายนอก เป็นต้น

4. เอกสารอ้างอิง

4.1 พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522

4.2 ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ประกาศสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หลักเกณฑ์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

4.3 แผนการเก็บตัวอย่างอาหารประจำปี

4.4 แผนการดำเนินงานตรวจสถานประกอบการ/ฉลากอาหาร

4.5 บันทึกการรับเรื่องร้องเรียน

4.6 หนังสือจากหน่วยงานภายนอกที่ร้องขอให้มีการตรวจสอบ ณ สถานประกอบการ

4.7 ประกาศสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เรื่อง แนวทางปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเกี่ยวกับการยึด อายัด และการถอนการยึด อายัด ลงวันที่ 14 มีนาคม 2567

4.8 เอกสารวิธีการปฏิบัติงาน เรื่อง การเก็บตัวอย่างอาหาร (W-F3-1)

4.9 เอกสารวิธีการปฏิบัติงาน เรื่อง การส่งตัวอย่างอาหารเพื่อตรวจวิเคราะห์ (W-F3-2)

4.10 เอกสารวิธีการปฏิบัติงาน เรื่อง การเตรียมการเพื่อตรวจสอบสถานประกอบการ (W-F3-3)

5. แบบฟอร์มที่ใช้

5.1 บันทึกการอายัดอาหาร

5.2 บันทึกการยึดอาหาร

5.3 บันทึกการตรวจสอบอาหารที่ขอถอนการอายัด

5.4 บันทึกการถอนการยึด อายัดอาหาร

5.5 บันทึกการตรวจโรงงานผลิตอาหาร (แบบ ส.2)

5.6 บันทึกการตรวจสถานที่นำหรือสั่งอาหารเข้ามาในราชอาณาจักร

5.7 บันทึกคำให้การ

5.8 บันทึกการตรวจสถานที่จำหน่ายอาหาร

5.9 บันทึกการเก็บตัวอย่างอาหาร

5.10 บันทึกการส่งอาหารวิเคราะห์

5.11 บันทึกการเก็บตัวอย่างอาหาร (ตามแนวทางการทดสอบครั้งสอง)

5.12 บันทึกการตรวจสถานที่ฉายรังสีอาหาร (ตส.7(53))

5.13 บันทึกการตรวจสถานที่ผลิตเกลือบริโภค

5.14 บันทึกการตรวจสถานที่คัดบรรจุผักหรือผลไม้สดบางชนิด (ตส.13(60))

5.15 แบบสรุปผลการตรวจประเมินสถานที่ผลิตอาหาร (Audit report) (ตส.1(63))

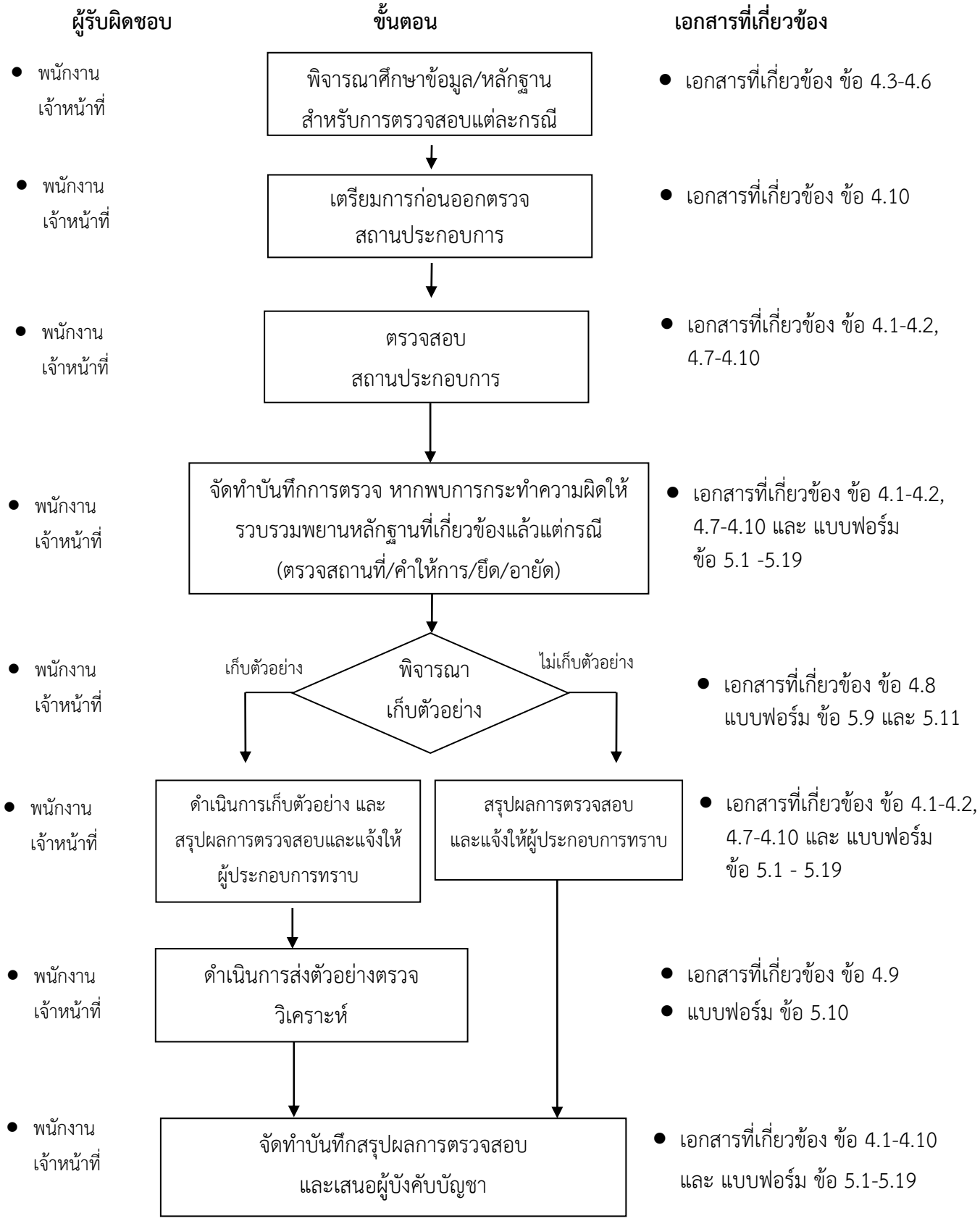
5.16 บันทึกการตรวจประเมินสถานที่ผลิตอาหาร ตามข้อกำหนดพื้นฐาน (ตส.2 (63))

5.17 บันทึกการตรวจประเมินสถานที่ผลิตอาหาร ตามข้อกำหนดเฉพาะ 1 สำหรับการผลิตน้ำบริโภคในภาชนบรรจุที่ปิดสนิท น้ำแร่ธรรมชาติ หรือน้ำแข็งบริโภคผ่านกรรมวิธีการกรอง (ตส.3(63))

5.18 บันทึกการตรวจประเมินสถานที่ผลิตอาหาร ตามข้อกำหนดเฉพาะ 2 สำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์นมพร้อมบริโภคชนิดเหลวที่ผ่านกรรมวิธีฆ่าเชื้อด้วยความร้อนโดยวิธีพาสเจอไรซ์ (ตส.4 (63))

5.19 บันทึกการตรวจประเมินสถานที่ผลิตอาหาร ตามข้อกำหนดเฉพาะ 3 สำหรับการผลิตอาหารในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิทชนิดที่มีความเป็นกรดต่ำและชนิดที่ปรับกรดที่ผ่านกรรมวิธีการฆ่าเชื้อด้วยความร้อนโดยทำให้ปลอดเชื้อเชิงการค้า (ตส.5(63))

6. ผังงาน

ผู้รับผิดชอบ
ขั้นตอน
เอกสารที่เกี่ยวข้อง
พนักงานเจ้าหน้าที่
พิจารณาศึกษาข้อมูล/หลักฐาน สำหรับการตรวจสอบแต่ละกรณี
เอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อ 4.3-4.6
พนักงานเจ้าหน้าที่
เตรียมการก่อนออกตรวจสถานประกอบการ
เอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อ 4.10
พนักงานเจ้าหน้าที่
ตรวจสอบสถานประกอบการ
เอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อ 4.1-4.2, 4.7-4.10
พนักงานเจ้าหน้าที่
จัดทำบันทึกการตรวจ หากพบการกระทำความผิดให้รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี (ตรวจสถานที่/คำให้การ/ยึด/อายัด)
เอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อ 4.1-4.2, 4.7-4.10 และ แบบฟอร์ม ข้อ 5.1 -5.19
พนักงานเจ้าหน้าที่
พิจารณาเก็บตัวอย่าง
เก็บตัวอย่าง
ไม่เก็บตัวอย่าง
เอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อ 4.8 แบบฟอร์ม ข้อ 5.9 และ 5.11
พนักงานเจ้าหน้าที่
ดำเนินการเก็บตัวอย่าง และสรุปผลการตรวจสอบและแจ้งให้ผู้ประกอบการทราบ
สรุปผลการตรวจสอบและแจ้งให้ผู้ประกอบการทราบ
เอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อ 4.1-4.2, 4.7-4.10 และ แบบฟอร์ม ข้อ 5.1 - 5.19
พนักงานเจ้าหน้าที่
ดำเนินการส่งตัวอย่างตรวจวิเคราะห์
เอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อ 4.9
แบบฟอร์ม ข้อ 5.10
พนักงานเจ้าหน้าที่
จัดทำบันทึกสรุปผลการตรวจสอบและเสนอผู้บังคับบัญชา
เอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อ 4.1-4.10 และ แบบฟอร์ม ข้อ 5.1-5.19

7. รายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

7.1 พนักงานเจ้าหน้าที่ พิจารณาศึกษาข้อมูลและหลักฐานต่างๆ สำหรับการตรวจสอบแต่ละกรณี เช่น

7.1.1 การตรวจสอบตามแผนเฝ้าระวัง สถานประกอบการ ฉลากอาหาร และการเก็บตัวอย่าง โดยพิจารณาจากแผนการเก็บตัวอย่างประจำปี แผนการตรวจสถานประกอบการ แผนการตรวจฉลากอาหาร

7.1.2 การตรวจสอบเรื่องร้องเรียน หรือเรื่องที่ได้รับแจ้งมาจากหน่วยงานภายนอก โดยพิจารณาจากบันทึกการรับเรื่องร้องเรียน หนังสือจากหน่วยงานภายนอก

7.1.3 การตรวจสอบกรณีพิเศษ เช่น ข้อสั่งการด้านนโยบาย ข่าวสถานการณ์ความไม่ปลอดภัยของอาหาร การแจ้งเตือนภัยจากหน่วยงานภายนอก เป็นต้น

7.2 พนักงานเจ้าหน้าที่ เตรียมการก่อนออกตรวจตาม ตามเอกสารวิธีการปฏิบัติงาน เรื่อง การเตรียมการเพื่อตรวจสอบสถานประกอบการ (W-F3-3)

7.3 พนักงานเจ้าหน้าที่ ดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบการ ณ สถานประกอบการ หรือ ณ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เช่น ตรวจสอบผ่านระบบออนไลน์ โดยก่อนตรวจสอบให้แสดงตนต่อผู้รับอนุญาตหรือผู้แทนสถานที่ผลิตอาหารและแจ้งวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบ กรณีเมื่อได้รับการร้องขอให้แสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522

7.4 พนักงานเจ้าหน้าที่ ดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบการ ผลิตภัณฑ์อาหาร ฉลากอาหาร โฆษณาอาหารตามกฎหมาย พร้อมจัดทำบันทึกการตรวจที่เกี่ยวข้อง เช่น บันทึกการตรวจสอบสถานประกอบการ เป็นต้น หากพบการกระทำความผิดให้รวบรวมพยานหลักฐาน และพิจารณาจัดทำบันทึกที่เกี่ยวข้อง เช่น บันทึกคำให้การ บันทึกการยึด บันทึกการอายัด เป็นต้น

7.5 พิจารณาเก็บตัวอย่างอาหาร

7.5.1 กรณีที่สามารถเก็บตัวอย่าง หรือสงสัยว่ามีการกระทำผิดกฎหมาย ให้ดำเนินการเก็บตัวอย่างอาหาร เพื่อส่งตรวจวิเคราะห์และ/หรือเพื่อเก็บวัตถุพยานประกอบการพิจารณา เช่น ฉลากอาหาร ภาชนะบรรจุ เอกสารโฆษณาอาหาร เป็นต้น โดยดำเนินการตาม เอกสารวิธีการปฏิบัติงาน เรื่อง การเก็บตัวอย่างอาหาร (W-F3-1) จากนั้นพนักงานเจ้าหน้าที่ ดำเนินการตามข้อ 7.6

7.5.2 กรณีที่ไม่เก็บตัวอย่างอาหาร ดำเนินการตามข้อ 7.6

7.6 พนักงานเจ้าหน้าที่ สรุปผลการตรวจสอบ พร้อมทั้งลงลายมือชื่อในบันทึกที่เกี่ยวข้อง และแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ประกอบการ ผู้รับอนุญาต หรือผู้แทน รับทราบ และลงลายมือชื่อในบันทึกฯ และ/ หรือ ลงลายมือชื่อในวัตถุพยาน

7.7 พนักงานเจ้าหน้าที่ ดำเนินการส่งตัวอย่างอาหารเพื่อตรวจวิเคราะห์ (ถ้ามี) ตามเอกสารวิธีการปฏิบัติงาน เรื่อง การส่งตัวอย่างอาหารเพื่อตรวจวิเคราะห์ (W-F3-2)

7.8 พนักงานเจ้าหน้าที่ จัดทำบันทึกสรุปผลการตรวจสอบและเสนอผู้บังคับบัญชา

8. บันทึกคุณภาพ

ชื่อเอกสาร	รหัสเอกสาร	ระยะเวลาจัดเก็บ	ผู้จัดเก็บ
ทะเบียนคุมเอกสารที่รับมาจากหน่วยงานภายนอก	-	3 ปี	เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมาย
ข้อมูลประวัติการตรวจสอบสถานประกอบการ			เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมาย
- กรณีไม่พบความผิด	-	3 ปี	
- กรณีพบความผิด (โทษปรับ)	-	3 ปี	
- กรณีพบความผิด (โทษจำคุก)	-	15 ปี	